

Ds Richard Vissinga

Handelingen 2, 1-13 Joël 3, 1-2

Eerste Pinksterdag 8 juni 2014 ATK

Je kunt het Pinksterevangelie op heel verschillende manieren benaderen.

Je kunt ernaar kijken vanuit de oude Joodse feesten, het paasfeest en het Wekenfeest.

Die benadering leidt tot een prachtige symboliek en diepe inzichten.

Je kunt ook te rade gaan bij de vele christelijke uitleggers van het Pinkstergebeuren.

En weer komen we daar allerlei aantrekkelijke visies tegen, heel verschillend en vaak ook heel inspirerend.

Eigenlijk zouden we ons door al die gidsen moeten laten meenemen om het boeiende landschap van Pinksteren goed te verkennen. Om goed te weten wat daar gebeurde op die dag; om te weten waarom de kerk sindsdien dit feest viert, waarover zoveel mensen in verlegenheid verkeren.

We kijken en luisteren vooral naar één figuur, die eigenlijk alle benaderingen in zich verenigt: de apostel Petrus. Hij was erbij. Hij heeft het Pinkstergebeuren zelf ervaren. En hij was beide: hij was Jood en hij was christen. Hij hield onmiddellijk na het gebeuren in de tempel, om zo te zeggen nog midden in die ervaring, een gloedvol betoog. Daarin legde hij uit wat het allemaal betekende. Daarbij putte hij zich niet uit in allerlei details. Hij ging niet uitleggen hoe het allemaal kon: een soort vlammen die zich als vuurtongen verspreiden, en dat spreken in vreemde talen. Hij zei alleen heel eenvoudig: 'deze mensen zijn niet dronken' en na die nuchtere constatering opende hij een ongekend perspectief. Een perspectief zo groot, dat het ver boven hemzelf uitsteeg: boven de jood Petrus en boven de christen Petrus, omdat het alle mensen aangaat.

Even terzijde: we lazen zojuist al een groot deel van Handelingen 2, maar eigenlijk moeten we aandachtig verder luisteren naar wat Petrus zegt, naar deze eerste Pinksterpreek. En zijn woorden goed tot ons laten doordringen. Wat weerhoudt u ervan om één van deze dagen thuis de bijbel te pakken en dat te doen?

In één zinnetje van de profeet Joel vat Petrus alles samen: 'aan het einde der tijden, zegt God, zal ik over alle mensen mijn geest uitgieten'.

Petrus zegt daar iets wat hij zelf nog moet leren zoals later blijkt. Hij is er nog niet aan toe en wij zijn er nog niet aan toe. Maar zó is het evangelie. Je neemt het in de mond en je beseft niet echt hoe verstrekkend het is, wat de diepte en de reikwijdte van de woorden is, hoe ze je leven binnenvallen en erop uit zijn je leven écht te veranderen. Je moet het nog elke dag leren. Meestal blijf je beneden de maat, opgesloten als je bent binnen de grenzen van je eigen leven en denkwijzen.

God giet zijn Geest uit op alle mensen. Wie kan dat ook helemaal bevatten?

Maar dat is wat er gebeurt op het Pinksterfeest in Jeruzalem.

Het is de vijftigste dag na Pasen. Pinksteren betekent letterlijk vijftig. Je moet tellen vanaf de opstanding van Jezus Christus uit de doden.

In de tempel, dus in het hart van Jeruzalem, is een klein groepje mensen bijeen, ruim honderd leerlingen van Jezus. Ze wachten daar, omdat Jezus dat van hen gevraagd heeft. Ze wachten en verwachten de Heilige Geest. Want die heeft Jezus hen beloofd.

Maar zoals het nu gebeurt hadden ze het niet verwacht! Dit gaat iedere voorstelling te boven.

Het geluid van een geweldige windvlaag en een soort vlammen die zich als vuurtongen verspreiden. Het doet denken aan van die windstoten, die je soms hebt bij een hevig onweer.

Lucas, de schrijver van dit bijbelgedeelte, is er zelf verlegen mee. Hij spreekt over een geluid als en over een soort vlammen. Maar voor Jezus' leerlingen is het duidelijk. Dit zijn de tekenen die aangeven dat God zelf naar de mensen komt. Hij giet uit van zijn Geest. Niet alles, want dan zou heel de wereld op één slag totaal veranderd zijn. Het is bij wijze van spreken 'mondjesmaat', maar bij God is mondjesmaat al overstelpend veel. Hij blaast ze nieuw leven in.

Pinksteren is in het oude Israel een oogstfeest. Er is geoogst en van de nieuwe oogst zijn broden gebakken. Dat verse brood wordt in de tempel voor het aangezicht van God heen en weer bewogen. Ze zwaaien het heen en weer om God te herinneren aan de noodzaak van zijn zegen.

Dat oude gebruik doet een beetje denken aan wat doopouders vaak zeggen. Ze willen in de doop hun kind opdragen aan God. Ze beseffen hoe kwetsbaar en afhankelijk hun kind is. Het heeft een hand nodig die beschermt, die ondersteunt en die draagt. Ze willen dat God hun kind zegent.

Weer even terug naar dat oogstfeest met het brood dat heen en weer bewogen wordt.

Het klinkt misschien een beetje raar, maar misschien mag je het wel zo zeggen: Jezus is het levensbrood. Hij is de eerste vrucht van de oogst. Hij is de eerste die is opgestaan uit de dood. De leerlingen bewegen Hem als het ware voor het aangezicht van God. Ze zeggen: dit is het brood. Zegen het! Laat de kracht ervan in ons komen. De opstanding van Jezus moet in ons leven werkelijkheid worden. Dat gebeurt. De Geest wordt uitgestort. Het leven vult ze. Ze worden er vol van, zo vol, dat ze wel dronken lijken. Ze komen in Geestvervoering en gaan in vreemde klanken spreken.

Niet zo gek, dat veel mensen dit pas het einde vinden. Dat je zó enthousiast bent, dat je uit je bol gaat en klanken gaat uitstoten, die op een nieuwe taal lijken. Maar op zichzelf is die klanktaal of tongentaal helemaal niet een teken van de Geest van God. Het komt voor in alle tijden en onder alle volken. Het is een eigenschap van de menselijke geest, die tot uiting komt wanneer mensen in extase zijn. Dat is op zichzelf dus niet zo heel bijzonder.

Wat wel opvallend is, dat is hun verstaanbaarheid. De omstanders horen deze tongentaal als hun eigen taal. Ze begrijpen die klanken en zijn stomverbaasd. Want die ongeletterde boeren en vissers uit Galilea, die nog nooit een vreemde taal hebben geleerd, spreken alsof ze geboren Parten, Meden en Elamieten zijn. Dát is het eigenlijke wonder. Deze mensen in de tempel kunnen iets van hun volheid overbrengen op andere mensen, op al die mensen daar.

Hoe dat kan, dat weten we niet. Wel weten we dat het zo gaat, wanneer de Geest van God ons werkelijk vervult. Dan moet het communiceerbaar zijn met alle mensen, omdat het bestemd is voor alle mensen.

Die mensen, die zich aangesproken weten in hun eigen taal, vertegenwoordigen de hele wereld. Het zijn de volkeren, die in het boek Genesis, na de zondvloed, gegroepeerd worden rondom de drie zonen van Noach. Ze vertegenwoordigen de hele wereld, alle mensen. En zij zeggen allemaal: wij horen hen in onze eigen taal van de grote daden Gods spreken.

Vandaag is het Pinksteren en Petrus is een goede gids. Gods Geest wordt uitgegoten op alle mensen. Maar wat betekent dat nu?

Misschien denkt u wel: het is pas Pinksteren voor mij als ik ook zo'n topervaring heb, als ik in vervoering raak en in tongentaal ga spreken. Dan weet ik dat ik vol ben van de Heilige Geest.

Maar de belofte van het Pinksterfeest reikt veel verder dan zo'n moment van vervoering. Zij raakt niet alleen alle mensen, maar ook alles wat geschapen is. De aarde is vervuld van de Geest van de Heer. Dat ervaren is de eigenlijke volheid! God in alles, God in allen!

Volheid betekent: het is genoeg in zichzelf. Je verheugt je in de prachtige dingen die met de aarde gegeven zijn. Je geniet van het feit dat alle mensen, alle volken van God zijn. Je bent innerlijk vrij. Volheid is vrijheid. Vrij zijn voor God, vrij van angst en schuld, want de Geest overtuigt je, dat God van je houdt. Je bent zijn kind. Volheid is ook de vrijheid om de ander te accepteren zoals hij is. Er is geen angst. Want wie kan je schaden als de Geest van God in je woont? Je bent ten diepste van God – onaantastbaar!

Volheid van leven is nog meer. Als je zucht onder de dingen die gebeuren, als je lijdt onder die onverloste wereld, dan zucht en lijdt de Geest met je mee. Maar nooit sterft in je leven het verlangen naar de toekomst van God, de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Dat verlangen draagt door alles heen; de voorpret van die grote toekomst leeft al in je hart. Met die toekomst voor ogen bidt je steeds weer: kom, Heer Jezus. Kom voor de laatste vervulling, de laatste volheid.

Zo mogen wij het vandaag zeggen, omdat het feest is. Een beetje boven onszelf uit. Morgen zal het best anders zijn, moeilijker misschien, ondragelijker ook. Maar vandaag is het Pinksteren – om te vieren, om van te genieten.

Amen